

ΠΡΑΚΤΙΚΟ Ι

της Ομάδας Εργασίας που συγκροτήθηκε με στόχο των συντονισμό των εμπλεκόμενων Φορέων για την προστασία και αποκατάσταση της Λίμνης Παμβώτιδας
(Συνεδρίαση της 28 – 07 – 2016)

Στην 1^η συνεδρίαση, που πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη, 28 Ιουλίου 2016 και ώρα 11:00 σε αίθουσα συσκέψεων (γραφείο 240) της Περιφέρειας Ηπείρου παρέστησαν οι:

1	Κολιός Φώτιος	ΠΕ Γεωτεχνικών - Δ/νση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Ηπείρου.	Συντονιστής
2	Διαμάντη Βαγιούλα	ΠΕ Περιβάλλοντος - Δ/νση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου.	Μέλος
3	Νάστου Αθανασία	Πρόεδρος ΓΟΕΒ Ιωαννίνων, εκπρόσωπος της Αποκεντρωμένης Δ/σης Ηπείρου – Δυτ. Μακεδονίας	Μέλος
4	Αλμπάνης Τριαντάφυλλος	Αντιπρύτανης, Καθηγητής Τμήματος Χημείας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	Μέλος
5	Σαΐνης Ιωάννης	ΕΔΙΠ, Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	Μέλος
6	Μανταλόβας Αθανάσιος	Αντιδήμαρχος Δήμου Ιωαννιτών	Μέλος
7	Κολόκας Παντελής	Αντιδήμαρχος Δήμου Ιωαννιτών	Μέλος
8	Αντωνίου Γεώργιος	Περιβαλλοντολόγος, Σύμβουλος Δημάρχου Ιωαννίνων	Μέλος
9	Τσουμάνης Πέτρος	Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας (ΦΔΛΠ)	Μέλος
10	Χιωτέλη Κατερίνα	Επιστημονική υπεύθυνη του Φορέα Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας (ΦΔΛΠ)	Μέλος

Στην έναρξη της συνεδρίασης δόθηκαν από τον συντονιστή σε όλα τα μέλη αντίγραφα των προτάσεων της Περιφέρειας Ηπείρου, του Φορέα Διαχείρισης της Λίμνης Παμβώτιδας και του Δήμου Ιωαννιτών στα οποία γίνεται συνοπτική περιγραφή των προτάσεων για την προστασία και αποκατάσταση της λίμνης Παμβώτιδας, ενώ κατατέθηκαν στην συνεδρίαση και οι προτάσεις του ΓΟΕΒ (Γενικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων) Λεκάνης Ιωαννίνων από την πρόεδρο του ΓΟΕΒ κ. Νάστου.

Στη συνέχεια μετά από μια εισαγωγική παρουσίαση που αφορούσε τον ρόλο και το ιστορικό συγκρότησης της Ομάδας Εργασίας ο κάθε φορέας παρουσίασε τα προτεινόμενα από αυτόν μέτρα και δράσεις και ακολούθησε εκτενής συζήτηση αυτών.

Σαν πρώτο βήμα αποφασίστηκε να γίνει κατηγοριοποίηση των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων και ιεράρχησή τους ως εξής:

I) Μέτρα που στοχεύουν στον περιορισμό του ρυπαντικού φορτίου που εισέρχεται στην λίμνη (Έργα και δράσεις άμεσης προτεραιότητας):

1. **Εκπόνηση μελετών εφαρμογής για την κατασκευή έργων ορεινής και πεδινής υδρονομίας με στόχο και τον περιορισμό της πρόσχωσης της λίμνης.** Περιλαμβάνονται έργα αναδασώσεων, συγκράτησης φερτών υλικών, δεξαμενών απόθεσης φερτών υλικών και δεξαμενών καθίζησης στην πεδινή κοίτη των χειμάρρων και των τάφρων αποστράγγισης). Για την διευθέτηση των ορεινών ρεμάτων απαιτείται υπογραφή προγραμματικής σύμβασης της Περιφέρειας Ηπείρου με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και το Δασαρχείο Ιωαννίνων. Για την κατασκευή έργων στην πεδινή κοίτη και τις εκβολές των χειμάρρων ή τάφρων αποστράγγισης για την κατασκευή δεξαμενών καθίζησης και υδροβιοτόπων απομείωσης ρυπαντικού φορτίου απαιτούνται απαλλοτριώσεις ή παραχωρήσεις εκτάσεων (π.χ περιοχή Ανατολής) και συμφωνία των δράσεων με τα χωροταξικά, σχέδια και τις υπόλοιπες κατευθύνσεις σχεδιασμού (π.χ Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Ηπείρου, μελέτες αντιπλημμυρικής προστασίας λεκανοπεδίου Ιωαννίνων, Π.Δ προστασίας Λίμνης Παμβώτιδας, Ρυθμιστικό κλπ). Σχετικό το προτεινόμενο μέτρο προστασίας της Λίμνης με κωδικό WD05S120 στο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Ηπείρου.
2. **Ολοκληρωμένη διαχείριση λυμάτων Δήμου Ιωαννιτών (Π.Υ: 34.800.000€ - Πηγή χρηματοδότησης ΥΜΕΠΕΡΕΑΑ – Ε.Π. Ηπείρου).** Προτεινόμενο μέτρο προστασίας της Λίμνης με κωδικό WD05S230 στο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Ηπείρου.
 - Επέκταση του βιολογικού καθαρισμού της πόλης
 - Αναγκαιότητα επέκτασης του δικτύου αποχέτευσης σε νέες περιοχές.
 - Συστηματικός έλεγχος υφιστάμενου δικτύου
3. **Έλεγχος και παρακολούθηση της ρύπανσης που προκαλείται στη λίμνη από τα όμβρια ύδατα του αστικού ιστού και από παράνομες συνδέσεις αποχετεύσεων και εφαρμογή άμεσων μέτρων περιορισμού.** Ιδιαίτερη βαρύτητα πρέπει να δοθεί σε οικισμούς εντός της λεκάνης απορροής της τάφρου Λαγκάτσας που καταλήγει στην λίμνη Παμβώτιδα (π.χ Καρδαμίτσια, Νεοχωρόπουλο, Σταυράκι, Ολυμπιάδα κλπ) όπου παρατηρούνται σημαντικά προβλήματα από παράνομες συνδέσεις και έλλειψη αποχετευτικών υποδομών σε οικίες και επαγγελματικές δραστηριότητες.
4. **Έλεγχος και διαχείριση πτηνοκτηνοτροφικών αποβλήτων** σύμφωνα με τον Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) με την κατασκευή ενός εργοστασίου λιπασματοποίησης στην ευρύτερη περιοχή των Ιωαννίνων για τον περιορισμό της ανεξέλεγκτης διάθεσης των αποβλήτων αυτών σε αγροτικές καλλιέργειες ως λίπασμα.
5. **Αντιμετώπιση της ανεξέλεγκτης άρδευσης** με χρήση καρτών άρδευσης για περιορισμό της ανεξέλεγκτης χρήσης νερού που οδηγεί σε αυξημένη εισροή ρυπαντικού φορτίου από τις αγροτικές καλλιέργειες.

II) Μέτρα που αποσκοπούν στην αποκατάσταση της λίμνης:

- **Αποκατάσταση της επικοινωνίας των πηγών Σεντινίκου και Αμφιθέας με τη λίμνη Παμβώτιδα** (Δημοπρατήθηκε η Οριστική Μελέτη για τον εμπλουτισμό της Λίμνης Παμβώτιδας από τις πηγές Σεντινίκου, Αμφιθέας και Δραμπάτοβας και την προστασία των παρόχθιων εκτάσεων των περιοχών Αμφιθέας και Περάματος, με εξέταση της δυνατότητας ανοίγματος κατά θέσεις του υφιστάμενου αναχώματος και παράλληλης λειτουργίας αθλητικών εγκαταστάσεων).

- **Πραγματοποίηση κατάλληλων πιλοτικών προγραμμάτων για την βελτίωση των ευτροφικών συνθηκών εντός της λίμνης και παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτων της λίμνης και των πιλοτικών δράσεων με συλλογή συστηματικών δεδομένων και ανάπτυξη μοντέλων προσομοίωσης της ποιότητας του νερού της λίμνης.** Τα πιλοτικά προγράμματα μπορούν να αφορούν τεχνικές αδρανοποίησης του πυθμενικού ιζήματος και υπολίμνιας οξυγόνωσης ή άλλη δράση που θα προταθεί από του Φορείς. Η παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτων και η αξιολόγηση μπορεί να γίνει από εξειδικευμένο εργαστήριο ή εταιρεία περιβαλλοντικών μελετών κατόπιν ανάθεσης από τον Δήμο Ιωαννιτών ή την Περιφέρεια Ηπείρου ή εναλλακτικά, μετά από σχετική προγραμματική σύμβαση, από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων με την χρηματοδότηση της Περιφέρειας ή του Δήμου.
- **Μελέτη διαχείρισης υδατικού ισοζυγίου (εισροή και εκροή υδάτων, ανακατασκευή θυροφράγματος.** Η διακύμανση της στάθμης της λίμνης επηρεάζει αποφασιστικά τη λειτουργία όλου του οικοσυστήματος της παραλίμνιας περιοχής. Η ρύθμιση του ανοίγματος του υπάρχοντος θυροφράγματος είναι δύσκολη και μη ακριβής καθώς δεν έχει μηχανισμό κίνησης.
- **Εκπόνηση ειδικής μελέτης που αφού διερευνήσει τη σκοπιμότητα, θα καθορίσει τον τρόπο, το είδος και τον αριθμό των ιχθυδίων των ειδών ψαριών με τα οποία θα γίνονται στο μέλλον εμπλουτισμοί στη λίμνη.** Η μελέτη θα πρέπει να λάβει υπόψη τις ακόλουθες παραμέτρους: α) τη διατήρηση και αποκατάσταση βιώσιμων πληθυσμών των ενδημικών, αυτόχθονων και προστατευόμενων (επιλεγμένων) ειδών ψαριών στη λίμνη, β) την εξασφάλιση ικανής ποσότητας αλιευμάτων σε ετήσια βάση χωρίς τον κίνδυνο να επέλθει κατάρευση των ιχθυοαποθεμάτων ή διατάραξη της ισορροπίας των πληθυσμών άλλων ειδών, γ) τον πολλαπλό ρόλο των ειδών με τα οποία γίνεται ο εμπλουτισμός (π.χ. συνδυασμός αφαίρεσης υδροφυτικής βλάστησης και αλιείας) σε συνδιασμό με την μη βλαπτική επίδραση σε πληθυσμούς άλλων ειδών (π.χ. τροφικός ανταγωνισμός χορτοφάγου κυπρίνου και της σπάνιας και προστατευόμενης βαλτόπαπιας) δ) την επικήρυξη βλαπτικών ειδών για το οικοσύστημα της λίμνης (π.χ πεταλούδα).
- **Μελέτη διαχείρισης του καλαμώνα** που θα προβλέπει τις απαιτούμενες παρεμβάσεις για τη βέλτιστη διαχείρισή του και επίβλεψη ώστε να διατηρείται η μικροετερογένεια ενδιαιτημάτων για χώρους τροφοληψίας και φωλεοποίησης πουλιών, θηλαστικών (π.χ. βίδα) κά.
- **Οριοθέτηση & απομόνωση των υδάτινων αποδεκτών, με χρήση παρόχθινων ζωνών βλάστησης (Riparian Grass Buffers),** από τις καλλιέργειες που μπορεί να επιφέρει μείωση του εισερχόμενου ρυπαντικού φορτίου και των φερτών υλικών.

III) Τα προτεινόμενα μέτρα ανάπλασης - προστασίας της παραλίμνιας περιοχής:

- Πεζόδρομος – ποδηλατόδρομος περιμετρικά της λίμνης (Μελέτη Περιφέρειας Ηπείρου - Υπάρχει ΑΕΠΟ)
- Ανάδειξη παραλίμνιας περιοχής με την δημιουργία περιπατητικής και ποδηλατικής διαδρομής από Πέραμα ως Ανατολή (Μελέτη Δήμου Ιωαννιτών)
- Ειδικό Χωρικό Σχέδιο περιοχής «Μάτσικα» (Μελέτη Δήμου Ιωαννιτών)
- Ειδικό Χωρικό Σχέδιο περιοχής «Μητροπολιτικό Πάρκο» (Μελέτη Δήμου Ιωαννιτών)
- Αναδιαμόρφωση των ιχθυολεκανών στην περιοχή του Παραλίμνιου Πάρκου (Μελέτη ΦΔΛΠ – Υπάρχει ΑΕΠΟ)
- Δημιουργία περιβαλλοντικού - οικολογικού πάρκου στην περιοχή Κατσικά με ενσωμάτωση των τεχνητών υγροβιοτόπων, των περιπατητικών και ποδηλατικών διαδρομών, των παρατηρητηρίων για την παρακολούθηση της ορνιθοπανίδας κλπ στο χωροταξικό σχεδιασμό της συγκεκριμένης περιοχής. (Απαιτείται η εκπόνηση σχετικής μελέτης, υπάρχει σχετική χρηματοδότηση αλλά απαιτούνται απαλλοτριώσεις και παραχωρήσεις εκτάσεων)

κρίνεται από τα μέλη της Ομάδας Εργασίας ότι, εφόσον τηρηθούν οι ισχύουσες νομοθετικές και χωροταξικές κατευθύνσεις καθώς και οι προβλέψεις του υπό θεσμοθέτηση Προεδρικού Διατάγματος για την προστασία της Λίμνης, τα μέτρα ανάπλασης συμβάλλουν στην προστασία και στην ήπια τουριστική ανάπτυξη της παραλίμνιας περιοχής.

IV) Ο προτεινόμενος από τον Φορέα Διαχείρισης της λίμνης εξοπλισμός για την προστασία, ευαισθητοποίηση και ανάδειξη της λίμνης όπως:

- Παρατηρητήρια καταγραφής και παρακολούθησης της ορνιθοπανίδας
- Προμήθεια ηλιακού σκάφους για την ενίσχυση δράσεων ενημέρωσης
- Αξιοποίηση της μη αυτοκινούμενης φορτηγίδας/ferryboat, η οποία στο παρελθόν χρησιμοποιείτο για τη μεταφορά οχημάτων από τη θέση Ντραμπάτοβα προς το νησί Ιωαννίνων με σκοπό την επισκευή και χρήση της ως σκάφους-πολυεργαλείου για τον περιοδικό καθαρισμό της Λίμνης από την εποχική επιφανειακή άνθηση (bloom) του πλαγκτόν (κυανοβακτηρίων), τον καθαρισμό της λίμνης από τα επιπλέοντα αντικείμενα (καλάμια, κορμοί, αποκόλληση/ ρυμούλκηση σκαριών κ.λπ.), καθώς και την πρόληψη/ αντιμετώπιση ρύπανσης από πετρελαιοειδή. Επίσης, η φορτηγίδα θα χρησιμοποιείται και σε περιπτώσεις έρευνας/ διάσωσης, ρυμούλκησης σκαφών κ.λπ.
- Προμήθεια εξοπλισμού παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων (Δειγματολήπτες νερού, ηλεκτραλιεία για δειγματοληψία ιχθύων κλπ)

κρίνεται από τα μέλη της Ομάδας Εργασίας ότι είναι απαραίτητος κυρίως για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών παραμέτρων αλλά και για την προώθηση της εξωστρέφειας του Φορέα και την εδραίωση της περιβαλλοντικής συνείδησης στους δημότες και συμφωνεί με τις προτάσεις του Φορέα Διαχείρισης.

Ακολούθησε συζήτηση που αφορούσε διαδικαστικά κυρίως θέματα και αποφασίστηκε ομόφωνα:

1. Η επόμενη συνεδρίαση να πραγματοποιηθεί την Τρίτη 6 Σεπτεμβρίου και ώρα 10:00 π.μ.
2. Να ζητηθεί από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας να μετέχει στις συνεδριάσεις ως μέλος και εκπρόσωπος της Διεύθυνσης Υδάτων Ηπείρου, καθότι σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Ηπείρου, η Διεύθυνση Υδάτων ορίζεται ως φορέας υλοποίησης αρκετών μέτρων αποκατάστασης του οικοσυστήματος της Λίμνης Παμβώτιδας.
3. Ότι εφόσον απαιτείται η ομάδα εργασίας μπορεί να διευρύνεται με στελέχη των Φορέων ανάλογα με τα θέματα που πρόκειται να συζητηθούν
4. Να κατατεθεί στην επόμενη συνεδρίαση κείμενο συγκεκριμένων μέτρων αντιμετώπισης της ανεξέλεγκτης άρδευσης από τον ΓΟΕΒ ώστε να συγκεκριμενοποιηθούν οι προτάσεις του.

Στην επόμενη συνεδρίαση αποφασίστηκε να συζητηθούν κατά προτεραιότητα τα εξής θέματα:

- ▲ Η αναλυτική παρουσίαση των δρομολογούμενων έργων επέκτασης του δικτύου αποχέτευσης από τους εκπροσώπους του Δήμου Ιωαννιτών και της ΔΕΥΑΙ.
- ▲ Οι δυνατότητες προώθησης των έργων άμεσης προτεραιότητας (Μελέτες, πιθανή χρηματοδότηση, ωρίμανση των έργων)
- ▲ Οι δυνατότητες των αρμόδιων υπηρεσιών και Φορέων για την εντατικοποίηση των ελέγχων (Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Περιφέρεια, Δήμος, ΔΕΥΑΙ, ΓΟΕΒ, ΦΔΛΠ, Αστυνομία)
- ▲ Οι εκπρόσωποι του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και του Φορέα Διαχείρισης να καταθέσουν τις απόψεις τους σχετικά με την πιλοτική εφαρμογή μέτρων βελτίωσης των ευτροφικών συνθηκών εντός της λίμνης (π.χ τεχνικές αδρανολογίας του πυθμενικού ιζήματος και υπολίμνιας οξυγόνωσης, έλεγχος ιχθυοπανίδας ή νέες καινοτόμες μεθόδους αντιμετώπισης του προβλήματος του ευτροφισμού).

- ▲ Να αποφασιστεί ποιο θα είναι το σχήμα για την παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτων της λίμνης και των πιλοτικών δράσεων με συλλογή συστηματικών δεδομένων και ανάπτυξη μοντέλων προσομοίωσης της ποιότητας του νερού της λίμνης (Πανεπιστήμιο ή εξωτερικός συνεργάτης).

Ο ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

ΚΟΛΙΟΣ ΦΩΤΙΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΒΑΓΙΟΥΛΑ

ΝΑΣΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ

ΑΛΜΠΑΝΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ

ΣΑΪΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΚΟΛΟΚΑΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

ΜΑΝΤΑΛΟΒΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ

ΤΣΟΥΜΑΝΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

ΧΙΩΤΕΛΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ